

Elektromobilnost danas

VELIKI KORAK NAPRIJED

‘Najbrži prst’ otišao je u ropotarnicu povijesti, a na scenu je stupio jednostavniji i razvidniji način sufinanciranja energetske učinkovitih vozila. Međutim, struka ističe kako ima prostora za dodatnim poboljšanjima.

Boris Odorčić
dipl. nov.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) u 2021. godinu je osigurao 105 milijuna kuna za sufinanciranje kupnje

energetski učinkovitih vozila - 90 mil. kuna za fizičke i pravne osobe te 15 mil. kuna za javni sektor. Osim toga, ove godine izmije-

njen je način prijave u odnosu na dosadašnji, koji je često prozivan zbog kratkog roka (tzv. metode najbrži prst) te činjenice kako nije rezultirao potpunim iskorištenjem dostupnih sredstava. Primjerice, tijekom 2018. godine iskorištenost poticaja je iznosila 53%, a godinu dana kasnije 65%, ističe se u odgovoru Službe za odnose s javnošću FZOEU-a.

“Napravljene su dvije stvari – proračun je povećan s 40 na 105 mil. kuna te je uveden predujam kao preduvjet za poticaje. On smanjuje broj prijava onih osoba koje ne namjeravaju kupiti vozilo te se tako oslobađa dobar dio sredstava za one koji to uistinu žele učiniti, kaže Hrvoje Prpić.”

OD ELEKTRIČNIH MOTOCIKALA DO TEGLJAČA

Javni poziv za sufinanciranje energetski učinkovitih vozila, namijenjen građanima i pravnim osobama, FZOEU je objavio početkom lipnja. Potencijalni kupci mogli su odabrati između 86 marki i 499 modela vozila – od električnih motocikala pa do tegljača. Očekivano, najveći izbor nudio se u kategoriji osobnih vozila s prijavljenih čak 30 marki i 255 modela. Vozila su se, kao i prijašnjih godina, sufinancirala s do 40% opravdanih troškova, pri čemu najveći iznos financiranja ovisi o kategoriji i vrsti pogona, izvijestio je FZOEU.

Električna vozila kategorije L1-L7 sufinanciraju se do 20 000 kuna, "plug-in" hibridi kategorije M1 do 40 000 kuna, dok se za kupnju električnih osobnih vozila moglo dobiti do 70 000 kuna.

Pravnim osobama se sufinanciraju i vozila kategorije N1 te se za "plug-in" hibridna vozila moglo dobiti do 40 000 kuna, a za ona s električnim pogonom ili pogonom na stlačeni prirodni plin (SPP), ukapljeni prirodni plin (UPP) ili vodik i do 70 000 kuna.

S najviše 400 000 kuna sufinancirala su se i vozila kategorije N2, N3, M2, M3 s električnim, 'plug-in' hibridnim pogonom te onim na SPP, UPP ili vodik. To je ujedno i najveći iznos sufinanciranja koji je dostupan pravnim osobama, s obzirom na to da mogu kupiti više vozila raznih kategorija, ali na najviše dva prodajna mjesta.

Zahvaljujući novom načinu, proizvođači, predstavnički uredi, generalni zastupnici i uvoznici u sustav prijavljuju vozila koja mogu isporučiti i za koja je moguće ostvariti sufinanciranje. Oni pritom ističu kako je učinjen velik korak naprijed te je sada kupnja električnih automobila još jednostavnija. Mjesta poboljšanjima, naravno, ima još.

Hrvoje Prpić, predsjednik udruge vozača električnih vozila Strujni krug, kaže kako je zahvaljujući nekoliko sitnih koraka napravljena velika promjena. "Problem dosadašnjih poticaja bio je prevelik broj prijava u odnosu na iznos sredstava te su ona odlazila u svega nekoliko sekundi. Nažalost, zbog tadašnjeg koncepta čak 40% sredstava nije bilo iskorišteno. Stoga su napravljene dvije stvari – proračun je povećan s 40 na 105 mil. kuna te je uveden predujam kao preduvjet za poticaje. On smanjuje broj prijava onih osoba koje ne namjeravaju kupiti vozilo te se tako oslobađa dobar dio sredstava za one koji to uistinu žele učiniti", objašnjava on.

NOVI PROBLEM

Posebice je bitno istaknuti kako ove godine nije bilo usvojeno nekoliko prijedloga te će se o njima razgovarati pri novom krugu provedbe mjera poticanja kupnje energetski učinkovitih vozila. To su, napominje on, mogućnost da udruge dobiju poticaj ili, primjerice, omogućavanje financiranja flote vozila, testnih automobila ili korištenje operativnog lizinga.

Međutim, nastavlja Prpić, može se pojaviti novi problem – nabava vozila, a ne nedostatak zanimanja za njih. Na sreću, kaže, neki proizvođači obećavaju da ih mogu nabaviti koliko god je potrebno.

Sanja Stanić, voditeljica marketinga i odnosa s javnošću Škode, kaže kako je ovogodišnji model puno bolji od prethodnih. "Vrlo je transparentan i profesionalan. Nije bilo nikakvih problema oko prijave naših ovlaštenih trgovaca, kao ni svih modela koje imamo u ponudi", naglašava ona, dodajući kako je zanimanje za električna vozila iz dana u dan sve veće te, sukladno tome, i njihova ponuda.

BEZ POTEŠKOĆA

Također, Ana Samaržija, voditeljica marketinga i odnosa s javnošću Volkswagena i VW gospodarskih vozila u Hrvatskoj, ističe

kako je taj brend zadovoljan novim modelom poticaja koji je na snazi od ove godine. "Kupcima se pruža prilika da na transparentniji način dođu do hibridnog ili električnog vozila², naglašava ona, dodajući kako će poticaji pozitivno utjecati na povećani interes kupaca za električnim i hibridnim automobilima. "Zanimanje kupaca je u skladu s ponudom koja je iz godine u godinu veća kod svih proizvođača", kaže.

Vlasta Milina, voditeljica marketinga i komunikacija u Hyundaiju Hrvatska, ističe kako je novi model poticaja veliki korak naprijed u odnosu na stari. "Ponajprije, bilo je bitno izbjeći prošlogodišnji 'najbrži prst' koji nije koristio nikome. Povećanjem proračuna te vezanjem ponude za određeno vozilo bitno je olakšana kupnja električnih automobila. Svakako treba nastaviti u istom smjeru te osigurati dostupnost subvencija tijekom cijele ili barem u većem dijelu godine. Uz navedeno, treba omogućiti subvencioniranje kupnje putom operativnog lizinga. Jedan od

problema je i nemogućnost apliciranja za subvencije koncesionarima koji prodaju električna vozila, a koji ta ista vozila ne mogu koristiti kao pokazna", napominje ona, zaključujući kako je i njihova prijava kao uvoznika prošla glatko i bez poteškoća u sustavu. ■

“ Svakako treba nastaviti u istom smjeru te osigurati dostupnost subvencija tijekom cijele ili barem u većem dijelu godine. Uz navedeno, treba omogućiti subvencioniranje kupnje putom operativnog lizinga, kaže Vlasta Milina. “

PONOVNO OTVARANJE POZIVA

"Građani i tvrtke pokazali su veliki interes za električna vozila te su do popodnevni sati rezervirali ukupno 90 mil. kuna poticaja Fonda zbog čega je Javni poziv privremeno zatvoren", izjavila je u lipnju Maja Rajčić, dipl. ing. načelnica Sektora za energetske učinkovitost u FZOEU-u. Spominjući statistiku, rekla je kako se oko 60% zahtjeva odnosi na one fizičkih osoba.

Zaprimanje zahtjeva je počelo 10. lipnja u 8:00 h na prodajnim mjestima. FZOEU javlja kako je u manje od 8 h ukupno zaprimljeno 1464 zahtjeva za sufinanciranje 1950 vozila. Dvije trećine prijavljenih vozila su kategorije M1, dakle, osobni automobili za koje je prosječno traženo 63 000 kuna.

Međutim, FZOEU je 24. lipnja ponovno otvorio taj javni poziv. Naime, korisnici kojima su prodajna mjesta rezervirala poticaje imali su rok od osam dana za uplatu obveznog minimalnog predujma. U tih je osam dana predujam uplaćen za 1910 od prijavljenih 1950 vozila, čime je od uku-

pnog proračuna od 90 mil. kuna ostalo raspoloživih približno 1,8 mil. kuna. Potom je FZOEU izvijestio kako je taj javni poziv za građane i tvrtke trajno zatvoren čime je iskorišteno proračunskih 90 mil. kuna. Jer, u približno sat vremena, koliko je trajao taj poziv, zaprimljena su još 32 zahtjeva za sufinanciranje 33 vozila. Time je ukupno zaprimljeno 1496 zahtjeva za sufinanciranje 1983 vozila.

Zahvaljujući poticajima, neki od modela električnih automobila cjenovno su stali uz bok klasičnim automobilima iste klase, stoga ne čudi kako su među najprodavanijima bili oni srednje klase. Veliko zanimanje bilo je i za električne motocikle, za koje se moglo dobiti do 20 000 kuna.

"Naš je cilj sredstva za kupnju energetski učinkovitih vozila dodjeljivati kontinuirano. Želimo doći u fazu da, poput nekih drugih članica EU-a, imamo trajno otvoreni poziv tako da se svatko tko se odluči na kupnju takvog vozila može u svakom trenutku izravno prijaviti", zaključila je Rajčić.